

Infeksjonskontrollprogram (IKP)

I sykehusene i Helse Nord er vi fire smittevernsykepleiere som har et særskilt ansvar for å bistå kommunehelsetjenesten i Nord-Norge. Vi tilbyr en samling smittevernrutiner som kan inngå i IKP i sykehjemmene. Smittevernrutinene er publisert på nettsiden [Smittevern for kommunehelsetjenesten](#), og kan fritt kopieres, tilpasses og godkjennes for bruk av den enkelte institusjon.

Hva er et infeksjonskontrollprogram (IKP)?

- Helseinstitusjoner omfattet av [Forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten \(Smittevernforskriften\)](#) plikter å ha et IKP. Innhold er definert i Smittevernforskriften.
- Kravet gjelder for sykehjem, døgnopphold for ø-hjelp og opptreningsinstitusjoner (§ 1-2).
- IKP er et samlet program for forebygging av infeksjoner, utbrudd, infeksjonsovervåking og antibiotikabruk.
- Institusjonens ledelse har ansvar for at IKP utformes og oppdateres. Kommuneledelsen og smittevernlege skal ifølge Smittevernforskriften sørge for ekspertise og faglige ressurser.
- For kontinuerlig oppdatering kan det utpekes en fagperson/faggruppe som har ansvar for dette.

Hvordan bruke [smittevernrutiner](#) på vår nettside?

- Tilpassing av rutiner: Åpne en rutine. Klikk på alle faneoverskriftene for å få med all tekst, kopier og lim inn i et Word-dokument, endre etter behov og overfør rutinen til eget system.
- Godkjenning: IKP skal være ledelsesforankret og det må være et system for godkjenning av rutinene i IKP. I mange kommuner er kommunens smittevernlege godkjenner.
- Revidering: Vi loggfører vesentlige endringer i rutiner i dokumentet [Revisjon](#). I tillegg er det en fane for endringshistorikk i hver enkelt rutine.
- Ved spørsmål og innspill: Se [kontakt oss](#)

Tematisk oversikt over innhold i IKP

I dette dokumentet gir vi en tematisk fremstilling av IKP. På vår [nettside](#) er smittevernrutinene organisert alfabetisk.

- **Rutiner merket med ***: Det stilles krav i Smittevernforskriften om at dette skal være med i IKP.
- **Rutiner med hyperkobling**: Forslag til rutine er tilgjengelig på vår [nettside](#).

1. Overordnede forhold

- Beskrivelse av virksomheten og dokumentstyring
- Beskrivelse av ansvarsforhold*
- Mål for smittevernarbeidet
- Rutiner for intern revisjon og kontroll av kritisk punkt og risikovurdering
- Rutiner for opplæring av personell
- Avtale om smittevernaglig bistand

2. Grunnleggende smittevernrutiner (Basale smittevernrutiner)

- [Håndhygiene*](#)
- [Håndhygienefasiliteter – sjekkliste](#)
- [Arbeidsuniform*](#)
- [Verneutstyr – Beskyttelsesfrakk, hansker, munnbind og øyebeskyttelse*](#)
- [Desinfeksjon av utstyr, overflater, berøringspunkter og flekkdesinfeksjon*](#)
- [Desinfeksjonsmidler – plakat](#)
- [Desinfeksjonsrom \(skylleroms rutiner\)](#)
- [Desinfeksjonsrom \(skyllerom\) – sjekkliste](#)
- [Tekstilhåndtering*](#)
- [Avfallshåndtering, inkludert transport av smittefarlig materiale*](#)
- [Senger og sengeutstyr*](#)
- [Renhold ved smitte*](#)
- [Pasientplassering](#)
- [Hostehygiene](#)
- [Trygg injeksjonspraksis](#)
- [Trygg injeksjonspraksis – sjekkliste](#)
- [Desinfeksjon av hud](#)
- [Desinfeksjonsmidler til hud, koblinger og legemidler - plakat](#)
- [Stell av døde](#)
- Innkjøp og kontroll av medisinsk utstyr*
- Rutiner for kontroll av utstyr som dekontaminator og vaskemaskin
- Hvis aktuelt: Rutiner for sterilisering av utstyr og for steriltforsyning*

3. Isolering, antibiotikabruk, infeksjonsovervåking, utbrudd og varsling

- [Isolering*](#)
- [Isolering – Smitteverntiltak ved vanlige infeksjoner - tabell](#)
- [Beskyttelsesutstyr dråpesmitte – plakat](#)
- [Beskyttelsesutstyr kontaktsmitte – plakat](#)
- [Dørskilt dråpesmitte sykehjem – plakat](#)
- [Dørskilt kontaktsmitte sykehjem – plakat](#)
- [Utbrudd: Rutiner for oppklaring, avgrensing og varsling av smitteutbrudd](#)
- [Utbrudd i sykehjem - sjekkliste](#)
- [Antibiotikabruk i sykehjem*](#)
- [Antibiotikastyring - sjekkliste](#)
- [Infeksjonsovervåking*](#)
- Varslingsrutiner ved smittsom sykdom

4. Forebygging/ smitteverntiltak ved infeksjonssykdommer og bærerskap

4.1 Antibiotikaresistente bakterier – forebygging og kontroll*

- [ESBL-produserende bakterier](#)
- [VRE \(Vancomycinresistente Enterokokker\)](#)
- [MRSA \(Meticillinresistente gule stafylokokker\)](#)
- [MRSA sanering i hjemmet, veiledning](#)
- [MRSA smittesporing ansatt – sjekkliste](#)
- [MRSA smittesporing pasient – sjekkliste](#)
- [Prøvetaking MRSA/ESBL/VRE](#)

4.2 Mage- tarm infeksjoner

- [Clostridioides difficile \(C. diff.\)](#)
- [Norovirus](#)

4.3 Blodbaneinfeksjoner - Forebygging og kontroll av infeksjoner og septikemier*

- [Perifert venekateter \(PVK\) - innleggelse og stell](#)
- [Venepor \(venous access port - VAP\)](#)
- [PICC-line \(perifert innlagt sentralt kateter\)](#)
- [Desinfeksjon av hud](#)
- [Aseptisk teknikk](#)

4.4 Hud og sårinfeksjoner – forebygging og kontroll*

- [Sår – forebygging av infeksjoner*](#)
- [Skabb](#)
- Herpes zoster

4.5 Luftveisinfeksjoner - Forebygging og kontroll av nedre luftveisinfeksjoner*

- [Luftveisinfeksjoner – forebygging \(inkludert renhold og desinfeksjon av luftveisutstyr\)](#)
- [Luftveisinfeksjoner - smitteverntiltak \(inkludert influensa og covid-19\)](#)
- [Munnhygiene](#)
- Vaksinetilbud til pasienter

4.6 Urinveisinfeksjoner - Forebygging og kontroll av urinveisinfeksjoner*

- [Permanent blærekateter – innleggelse](#)
- [Permanent blærekateter – stell](#)
- [Permanent blærekateter - fjerning](#)
- [Suprapubisk kateter - stell](#)
- [Engangskateterisering – steril intermitterende kateterisering \(SIK\)](#)
- [Urinprøve - prøvetaking](#)
- [Urinprøve sjekkliste](#)
- [Urinveisinfeksjoner – diagnostikk \(lommekort\)](#)

4.7 Øyeinfeksjoner

- [Konjunktivitt](#)

5. Ansatte – smittevern. Forebygging av yrkesbetinget smitte hos helsepersonell*

- [Egenerklæring/ helseattest - ved oppstart i pasientrettet arbeid \(TB og MRSA\)*](#)
- [Egenerklæring/helseattest - skjema](#)
- [Blodsmitte](#)
- [Forebygging av stikkskader](#)
- [Flytskjema stikkskadeuhell – plakat](#)
- [Førstehjelp ved stikkskade - plakat](#)
- [Arbeidsrestriksjoner for helsepersonell ved ulike infeksjoner](#)
- [Vaksinetilbud til ansatte](#)

6. Rutiner for å ivareta smittevern ved nybygging og ombygging

Vi utarbeider ikke rutinebeskrivelse for dette temaet. Se håndbok fra FHI:

[Nasjonale bygningstekniske smittevernråd for kommunale heldøgns omsorgsplasser](#)